

ΘΕΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙΝΗΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ

Ενότητα 3: Οι απαρχές του κηρύγματος
- Ελληνιστές και Εβραίοι

Αικατερίνη Τσαλαμπούνη
Τμήμα Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης» έχει χρηματοδοτήσει μόνο την αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Οι απαρχές του κηρύγματος - Ελληνιστές και Εβραίοι

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΘΕΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙΝΗΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ

Μάθημα 3: Οι απαρχές του
κηρύγματος - Ελληνιστές και
Εβραίοι

Η ομολογία της ανάστασης

- Ομολογίες: ὁ θεὸς αὐτὸν ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν (Ρωμ 10,9). Συχνά συνδέονται με τη μαρτυρία των εμφανίσεων του αναστημένου Ιησού (βλ. ρ. ὤφθη).
- Αρχαίες παραδόσεις είναι η τοποθέτηση του νεκρού Ιησού στον τάφο και ο άδειος τάφος στη συνέχεια (Μκ 15,42-47. 16,1-8 παρ). Κέντρο των σχετικών αφηγήσεων δεν είναι ωστόσο ο άδειος τάφος αλλά το μήνυμα της ανάστασης του Ιησού.
- Οι αφηγήσεις για τις εμφανίσεις του Αναστημένου Κυρίου σε ικανό αριθμό ανθρώπων (1 Κορ 15,5-10). 3 μοτίβα είναι σημαντικά σε αυτές: α) η ταύτιση του Αναστημένου με τον επίγειο Ιησού, β) η αναγνώρισή του μέσα από λόγια και πράξεις και γ) η βεβαιότητα ότι η σωτηρία που μόλις άρχισε θα συνεχισθεί και θα κηρυχθεί.
- Στις αφηγήσεις των εμφανίσεων και ως συνέχειά τους ανήκει και η Ανάληψη του Κυρίου. Ο τρόπος που περιγράφεται παραπέμπει στην Παρουσία .

Το γεγονός της Ανάστασης

- Η ανάσταση του Κυρίου συνδέεται με την ανάσταση των νεκρών στα έσχατα, που απαντά σε κείμενα της Π.Δ. (π.χ. Ησ 25,8. 26,19. Δαν 12,2). Βλ. π.χ. 1 Κορ 15,20: «ἀπαρχὴ τῶν κεκοιμημένων».
- Η ανάσταση του Κυρίου αποτελεί ένα ιδιαίτερο γεγονός δίπλα στη σταύρωσή του. Βλ. τονισμό της απόστασης των 3 ημερών μεταξύ τους. Δεν κατανοείται ως απλά μια μαρτυρία για το λυτρωτικό περιεχόμενο της Σταύρωσης.
- Προσφέρει τη δυνατότητα επανερμηνείας και κατανόησης υπό το φως νέων προϋποθέσεων όλης της επίγειας δράσης του Ιησού.
- Είναι ένα γεγονός στα σύνορα του χρόνου και της αιωνιότητας. Τονίζεται από τη μία η ταύτιση του επίγειου Ιησού με τον Αναστημένου και η πραγματικότητα της εμπειρίας της Ανάστασης και από την άλλη η διαφοροποίηση αυτού του γεγονότος από οποιοδήποτε άλλο γεγονός.
- Είναι ένα γεγονός και μία εμπειρία. Βλ. το σημαντικό ρόλο που διαδραματίζουν στο πρώτο κήρυγμα της εκκλησίας οι «μάρτυρες της Αναστάσεως» (Πρξ 1,22).

Η Θεολογική σημασία της Ανάστασης

- Διαδραματίζει αποφασιστικό ρόλο για τη συνέχιση της πραγματοποίησης της σωτηρίας βλ. Μκ 28,18-20. Λκ 24,44-49. Ιω 20,21-23.
- Δίνει την ώθηση για τον ευαγγελισμό του κόσμου και τη χριστολογική ερμηνεία του κηρύγματος του Ιησού.
- Στενά συνδεδεμένο μαζί της είναι το γεγονός της Πεντηκοστής. Βλ. το Ιω 20,22 και την χορήγηση του Πνεύματος στους μαθητές από τον αναστημένο Ιησού. Με την Πεντηκοστή γίνεται πραγματικότητα η εσχατολογική σωτηρία.

Ομολογίες πίστεως

- Ο Ιησούς είναι ο Μεσσίας (βλ. Α΄ Ιω 2,22· 5,1).
- Ο Ιησούς είναι ο Κύριος (κύριος Ἰησοῦς / μαράνα θά).
- Ο Ιησούς είναι ο Υιός του Θεού (Εβ 4,14· Α΄ Ιω 4,15· 5,5).

Σύνθετες ομολογίες πίστεως και ανάστασης

- Ρωμ 10,9:

«ἐὰν ὁμολογήσης ἐν τῷ στόματί σου κύριον Ἰησοῦν
καὶ πιστεύσης ἐν τῇ καρδίᾳ σου ὅτι ὁ θεὸς ἤγειρεν ἐκ
νεκρῶν, σωθήσῃ».

Ελληνιστές και Εβραίοι στην κοινότητα της Ιερουσαλήμ

- Πραξ 6,1-8,3: λόγος για «Ελληνιστές» και «Εβραίους» μέσα στην αρχαία Εκκλησία της Ιερουσαλήμ:
  - **Ελληνιστές:** χριστιανοί εξ Ιουδαίων, οι οποίοι είναι εγκατεστημένοι στην Ιερουσαλήμ και μιλούν ελληνικά, πιθανόν από την ιουδαϊκή διασπορά (7 διάκονοι, διωγμός Στεφάνου).
  - **Εβραίοι:** χριστιανοί εξ Ιουδαίων, εγκατεστημένοι στην Ιερουσαλήμ που μιλούν αραμαϊκά (η ομάδα τους παύει να υπάρχει μετά το 68 μ.Χ.).
- Η μαρτυρία του Παύλου: οι τρεις στύλοι της ιεροσολυμιτικής κοινότητας (Πέτρος, Ιάκωβος, Ιωάννης) / οι πτωχοί των αγίων της Ιερουσαλήμ (λογεία).

Η αραμόφωνη κοινότητα της Ιερουσαλήμ

- Με αυτήν πιθανόν συνδέεται η λεγόμενη Πηγή των Λογίων.
- Στοιχεία της διδασκαλίας τους διασώζονται στα συνοπτικά ευαγγέλια και στην Ιακώβου.
- Βασικά σημεία της διδασκαλίας τους:
  - Η προσδοκία της Δευτέρας Παρουσίας (μαράνα θά).
  - Ο Ιησούς ως ο Υιός του Ανθρώπου.
  - Κατανόηση του θανάτου και της ανάστασης του Ιησού με τη βοήθεια παλαιοδιαθηκικών μοτίβων / ο εξιλαστήριος χαρακτήρας της θυσίας του Ιησού.
  - Οι μαθητές του Ιησού - η συγκέντρωση του εσχατολογικού λαού του Θεού και του αναγεννημένου Ισραήλ .
  - Κλάσις του άρτου / βάπτισμα.
  - Τήρηση της ιουδαϊκής παράδοσης - η διδασκαλία του Ιησού αυθεντική ερμηνεία του Νόμου - ευαγγελισμός στα όρια του Ισραήλ.

Οι ελληνιστές

- Οι ελληνιστές επηρεάζουν με τη διδασκαλία τους τον Παύλο.
- Ο ρόλος της Αντιόχειας ως κέντρο του αρχέγονου Χριστιανισμού και του ευαγγελισμού των εθνών.
- Βασικά σημεία της διδασκαλίας τους:
  - Ο Θεός ως δημιουργός -> το άνοιγμα στα έθνη.
  - Το κήρυγμα για τον Ιησού: ευαγγέλιο.
  - Προκρίνεται ο χριστολογικός όρος «Χριστός» αντί εκείνου του Υιού του Ανθρώπου.
  - Σωτηρία σε δύο επίπεδα: στο παρόν και στο μέλλον.
  - Υιοθετείται ο όρος «εκκλησία» για να περιγραφεί ο νέος λαός του Θεού.
  - Έμφαση στο ρόλο του Πνεύματος.
  - Βάπτισμα / κυριακόν δείπνον.
  - Κριτική στάση απέναντι στο Νόμο.
  - Άνοιγμα προς τα έθνη.

Σημείωμα Αναφοράς

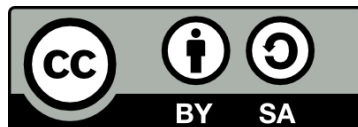
Copyright Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Τσαλαμπούνη Αικατερίνη. «Θεολογία Καινής Διαθήκης. Οι απαρχές του κηρύγματος - Ελληνιστές και Εβραίοι». Έκδοση: 1.0. Θεσσαλονίκη 2015. Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση: <http://eclass.auth.gr/courses/OCRS340/>.

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά - Παρόμοια Διανομή [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Τέλος ενότητας

Επεξεργασία: Φίλιππος Γερμάνης
Θεσσαλονίκη, Εαρινό Εξάμηνο 2014-2015

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Σημειώματα

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.

